Test Booklet No.
परीक्षण पुस्तिका सं.

Subject : HISTORY
Code : 314 EMR
Medium : English and Marathi

Test Booklet Code
परीक्षण पुस्तिका कोड

D

(Do not open this Test Booklet until you are asked to do so)
(तुम्हाला असे करण्यास सांगितले जात नाही तोपर्यंत ही चाचणी पुस्तिका उघडू नका)

*Time Allowed : **45** minutes* *अनुमत वेळ : **45** मिनिटे*	*Maximum Marks : **200*** *कमाल गुण : **200***	*Total Questions : **50*** *एकूण प्रश्न : **50***	*Number of questions to be answered : **40*** *उत्तर द्यायच्या प्रश्नांची संख्या : **40***

Kindly read the Instructions given on this Page and Back Page carefully before attempting this Question Paper.
या प्रश्नपत्रिकेचा प्रयत्न करण्यापूर्वी कृपया या पृष्ठावर आणि मागील पृष्ठावर दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

Important Instructions for the Candidates :

1. This Test Booklet contains **50** questions printed in English and Marathi. Out of these, the candidate is required to answer any **40** questions. If a candidate answers more than 40 questions, the first 40 answered questions will be considered for evaluation.
2. When you are given the OMR Answer Sheet, fill in your particulars on it carefully with **blue/black** ball point pen only.
3. Use only Blue/Black Ball Point Pen for marking responses.
4. The CODE for this Test Booklet is **D**. Make sure that the CODE printed on the OMR Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. Also ensure that your Test Booklet No. and OMR Answer Sheet No. are exactly the same. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the OMR Answer Sheet. No claim in this regard will be entertained after five minutes from the start of the examination.
5. Before attempting the question paper kindly check that this Test Booklet has total **28** pages and OMR Answer Sheet consists of one sheet. At the start of the examination within first five minutes, candidates are advised to ensure that all pages of Test Booklet and OMR Answer Sheet are properly printed and they are not damaged in any manner.
6. Each question has four answer options. Out of these four options choose the **MOST APPROPRIATE OPTION** and darken/blacken the corresponding circle on the OMR Answer Sheet with a Blue/Black Ball Point Pen.
7. Five (5) marks will be given for each correct answer. One (1) mark will be deducted for each incorrect answer. If more than one circle is found darkened/blackened for a question, then it will be considered as an incorrect answer. Unanswered questions will be given no mark.

P.T.O.

उमेदवारांसाठी महत्त्वाच्या सूचना :

1. चाचणी पुस्तिकेत इंग्रजी आणि मराठीमध्ये छापलेले **50** प्रश्न आहेत. यापैकी, उमेदवाराला कोणत्याही **40** प्रश्नांची उत्तरे देणे आवश्यक आहे. उमेदवाराने 40 पेक्षा जास्त प्रश्नांची उत्तरे दिल्यास, पहिल्या 40 प्रश्नांची उत्तरे मूल्यमापनासाठी विचारात घेतली जातील.
2. फक्त OMR उत्तरपत्रिकेत **निळ्या/काळ्या** बॉल पॉइंट पेनने तुमचे तपशील काळजीपूर्वक भरा .
3. प्रतिसाद चिन्हांकित करण्यासाठी फक्त निळा/काळा बॉल पॉइंट पेन वापरा.
4. या चाचणी पुस्तिकेचा **कोड D** आहे . OMR उत्तरपत्रिकेवर मुद्रित केलेला CODE या चाचणी पुस्तिकेवरील **कोड** सारखाच असल्याची खात्री करा. तसेच तुमची चाचणी पुस्तिका क्रमांक आणि OMR उत्तरपत्रिका सारखीच असल्याची खात्री करा. विसंगती आढळल्यास, उमेदवाराने चाचणी पुस्तिका आणि OMR उत्तरपत्रिका या दोन्ही बदलण्यासाठी तत्काळ पर्यवेक्षकाकडे प्रकरणाचा अहवाल द्यावा. परीक्षा सुरू झाल्यापासून पाच मिनिटांनंतर यासंदर्भातील कोणताही दावा मान्य केला जाणार नाही.
5. प्रश्नपत्रिकेचा प्रयत्न करण्यापूर्वी कृपया तपासा की या चाचणी पुस्तिकेत एकूण **28** पृष्ठे आहेत आणि OMR उत्तरपत्रिकेत एक पत्रक आहे. परीक्षेच्या सुरूवातीस पहिल्या पाच मिनिटांत, उमेदवारांना चाचणी पुस्तिकेची आणि OMR उत्तरपत्रिकेची सर्व पाने योग्यरित्या छापली गेली आहेत आणि त्यांची कोणत्याही प्रकारे हानी होणार नाही याची खात्री करण्याचा सल्ला दिला जातो.
6. प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय आहेत. या चार पर्यायांपैकी **सर्वात योग्य पर्याय** निवडा आणि OMR उत्तरपत्रिकेवरील संबंधित वर्तुळ निळ्या/काळ्या बॉल पॉइंट पेनने गडद/काळे करा.
7. प्रत्येक बरोबर उत्तरासाठी पाच (5) गुण दिले जातील. प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक (1) गुण वजा केला जाईल. एका प्रश्नासाठी एकापेक्षा जास्त वर्तुळ गडद/काळे केलेले आढळल्यास ते चुकीचे उत्तर मानले जाईल. अनुत्तरीत प्रश्नांना मार्क दिले जाणार नाहीत.

कृ.पृ.प.

Name of the Candidate (in Capital Letters) : _____
उमेदवाराचे नाव (कॅपिटल लेटर्समध्ये) :

Application Number (in figures) : _____
अर्ज क्रमांक (आकृतींमध्ये) :

Roll Number (in figures) : _____
रोल नंबर (आकृतींमध्ये) :

Centre of Examination (in Capital Letters) : _____
परीक्षा केंद्र (कॅपिटल लेटर्समध्ये) :

Candidate's Signature : _____ Invigilator's Signature : _____
उमेदवाराची स्वाक्षरी : निरीक्षकांची स्वाक्षरी :

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent : _____
केंद्र अधीक्षकांच्या प्रतिकृती स्वाक्षरीचा शिक्का :

1. Which of the following statements are correct ?

(A) Harappan seal was a most distinctive artifact of the Harappan Civilization.

(B) Harappan seal motifs conveyed a meaning to those unable to read it.

(C) Harappan seals had Sanskrit script on them.

(D) Harappan seals had Pali and Prakrit inscriptions on them.

(E) Some Harappan seals show wider spacing of script from right and cramping on the left.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) and (D) only

(2) (C), (D) and (E) only

(3) (A), (B) and (E) only

(4) (A), (C) and (D) only

2. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	**List-II**
(A) Kushanas	(I) Piyadassi
(B) Ashoka	(II) Devputra
(C) Samudragupta	(III) Court-poet
(D) Harisena	(IV) Prayaga Prashasti

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

3. Name the first site from where the Indus Valley Civilization was discovered.

(1) Harappa

(2) Rakhigarhi

(3) Hulas

(4) Sinauli

SPACE FOR ROUGH WORK

1. खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

(A) हडप्पा मुद्रा ही हडप्पा संस्कृतीची सर्वात वैशिष्ट्यपूर्ण कलाकृती होती.

(B) ज्यांना वाचता येत नव्हते, त्यांच्यासाठी हडप्पा मुद्रांवरील संकल्पना अर्थपूर्ण ठरल्या.

(C) हडप्पा मुद्रांवर संस्कृत लिपी होती.

(D) हडप्पा मुद्रांवर पाली आणि प्राकृत शिलालेख होते.

(E) काही हडप्पा शिक्क्यांमध्ये उजवीकडे विस्तृत अंतर व्यापलेली लिपी आणि डावीकडे क्रॅम्पिंग दिसून येते.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A) आणि (D)

(2) फक्त (C), (D) आणि (E)

(3) फक्त (A), (B) आणि (E)

(4) फक्त (A), (C) आणि (D)

2. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) कुशाण	(I) पियदस्सी
(B) अशोक	(II) देवपुत्र
(C) समुद्रगुप्त	(III) दरबारी-कवि
(D) हरिसेन	(IV) प्रयाग प्रशस्ति

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

3. सिंधू खोऱ्यातील संस्कृतीचा शोध प्रथम कोणत्या ठिकाणी लागला ?

(1) हड़प्पा

(2) राखीगढ़ी

(3) हुलास

(4) सिनौली

SPACE FOR ROUGH WORK

4. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Alexander Greenlaw	(I) Documenting the inscriptions on the temple walls
(B) John Marshall	(II) Visits Vijayanagara in 1800
(C) J.F. Fleet	(III) Conservation works of Vijyayanagara began under him
(D) Colin Mackenzie	(IV) Detailed photography at Hampi

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (II)

(4) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (III), (D) - (II)

5. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Duarte Barbosa	(I) Morocco
(B) Marco Polo	(II) Spain
(C) Ibn Battuta	(III) Portugal
(D) Antonio Monserrate	(IV) Italy

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(2) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (IV), (D) - (II)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

4. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) अलेक्जेंडर ग्रीनलॉ	(I) मंदिरांच्या भिंतींवरील शिलालेखांचे दस्तऐवजीकरण
(B) जॉन मार्शल	(II) 1800 मध्ये विजयनगरला भेट
(C) जे.एफ. फ्लीट	(III) याच्या नेतृत्वाखाली विजयनगरच्या संवर्धनाची कामे सुरू झाली.
(D) कॉलिन मॅकेन्झी	(IV) हम्पी येथील तपशीलवार छायाचित्रण

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (II)

(4) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (III), (D) - (II)

5. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) डुआर्ट बार्बोसा	(I) मोरोक्को
(B) मार्को पोलो	(II) स्पेन
(C) इब्न बतूता	(III) पोर्तुगाल
(D) अँटोनियो मोन्सेरेट	(IV) इटली

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(2) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (IV), (D) - (II)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

6. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Pataliputra	(I) Prakrit name of Rajgir, Bihar
(B) Rajgaha	(II) Present day Coastal Odisha
(C) Kalinga	(III) Present day Patna
(D) Arthasastra	(IV) Kautilya

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (IV)
(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

7. Which of the following statements are correct ?

(A) Mahabharata has over 1,00,000 verses.

(B) Mahabharata was written by Valmiki.

(C) V.S. Sukthankar is associated with the critical edition of Mahabharata.

(D) The critical edition of Mahabharata took 47 years to complete.

(E) The critical edition of Mahabharata ran into over 13,000 pages.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) and (B) only
(2) (B) and (E) only
(3) (A), (C), (D) and (E) only
(4) (B) and (C) only

8. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Kula	(I) Larger network of kinfolk
(B) Jati	(II) Families
(C) Vamsha	(III) People
(D) Jana	(IV) Lineage

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
(3) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

6. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) पाटलीपुत्र	(I) राजगीर, बिहारचे प्राकृत नाव
(B) राजगाह	(II) सध्याचा ओडिशाचा किनारी भाग
(C) कलिंग	(III) सध्याचे पाटणा
(D) अर्थशास्त्र	(IV) कौटिल्य

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (IV)
(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

7. खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

(A) महाभारतात 1,00,000 हून अधिक श्लोक आहेत.
(B) महाभारत वाल्मिकींनी लिहिले आहे.
(C) व्ही. एस. सुकथनकर हे महाभारताच्या चिकित्सक आवृत्तीशी संबंधित आहेत.
(D) महाभारताची चिकित्सक आवृत्ती पूर्ण होण्यास 47 वर्षे लागली.
(E) महाभारताची चिकित्सक आवृत्ती 13,000 पेक्षा जास्त पानांची आहे.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A) आणि (B)
(2) फक्त (B) आणि (E)
(3) फक्त (A), (C), (D) आणि (E)
(4) फक्त (B) आणि (C)

8. योग्य जोड्या जुळवा

यादी-I	**यादी-II**
(A) कुळ	(I) नातेवाइकांचे मोठे जाळे
(B) जाती	(II) कुटुंबे
(C) वंश	(III) लोक
(D) जन	(IV) वंशपरंपरा

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
(3) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

9. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Meghe Dhaka Tara	(I) Govind Nihalani
(B) Garam Hawa	(II) Habib Tanvir
(C) Tamas	(III) Ritvik Ghatak
(D) Jis Lahore Nahin Vekhya O Jamya-e-nai	(IV) M.S. Sathyu

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

10. Who was the first woman to be ordained as bhikkhuni ?

(1) Sigala (2) Karuni Pajapati

(3) Mahapajapati Gotami (4) Punna

11. Who amongst the following were the principal deities of the Vedic pantheon ?

(1) Brahma, Vishnu, Shiva (2) Vishnu, Shiva, Indra

(3) Agni, Indra, Soma (4) Agni, Varuna, Indra

12. Which of the following statements are ***not*** correct ?

(A) *Vinay Pitaka* does not describe the rules for monks.

(B) Buddhism grew only after the death of Buddha.

(C) *Sutta Pitaka* are the verses composed by bhikkunis.

(D) Punna was a rich land-lady.

(E) The word Chaitya may have been derived from the word chita.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (D) and (E) only (2) (A), (B) and (D) only

(3) (C) and (E) only (4) (B), (D) and (E) only

SPACE FOR ROUGH WORK

9. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) मेघे ढका तारा	(I) गोविंद निहलानी
(B) गरम हवा	(II) हबीब तन्वीर
(C) तामस	(III) ऋत्विक घटक
(D) जिस लाहौर नहीं वेख्या ओ जाम्या-ए-नाई	(IV) एम. एस. सत्यू

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

10. भिक्षुणी म्हणून नियुक्त होणारी पहिली महिला कोण होती?

(1) सिगला (2) कारुणी पजापती

(3) महापजापती गौतमी (4) पुन्ना

11. खालीलपैकी वैदिक कालखंडातील प्रमुख देवता कोणत्या ?

(1) ब्रह्मा, विष्णू, शिव (2) विष्णू, शिव, इंद्र

(3) अग्नि, इंद्र, सोम (4) अग्नि, वरुण, इंद्र

12. खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य नाहीत ?

(A) विनय पिटक भिक्षूंसाठीच्या नियमांचे वर्णन करत नाही.

(B) बुद्धाच्या मृत्यूनंतरच बौद्ध धर्माचा विकास झाला.

(C) सुत्तपिटक हे भिक्खुणींनी रचलेले श्लोक आहेत.

(D) पुन्ना ही एक श्रीमंत जमीनदार स्त्री होती.

(E) चैत्य हा शब्द चिता या शब्दावरून आला असावा.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (D) आणि (E) (2) फक्त (A), (B) आणि (D)

(3) फक्त (C) आणि (E) (4) फक्त (B), (D) आणि (E)

SPACE FOR ROUGH WORK

13. Madras, Bombay and Calcutta were the anglicised names of _____ where the British first set up trading posts.

(1) Cities (2) Villages (3) Towns (4) Capitals

14. Which of the following statements are correct ?

(A) Guru Arjan compiled Guru Nanak's hymns in the Adi Granth Sahib.

(B) Guru Tegh Bahadur laid the foundation of the Khalsa Panth.

(C) Guru Nanak composed the Guru Granth Sahib.

(D) Mirabai was a Maratha princess.

(E) Mirabai was a Rajput princess.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) and (D) only (2) (C) and (D) only

(3) (B) and (C) only (4) (A) and (E) only

15. Which Sufi teacher was also known as the 'Gharib Nawaz' ?

(1) Shaikh Nizamuddin Auliya (2) Khwaja Muinuddin

(3) Amir Khusrau (4) Shaikh Qutbuddin Bakhtiyar Kaki

16. Lord Jagannatha is a form of which God ?

(1) Surya (2) Vishnu (3) Shiva (4) Brahma

17. Which among the following travellers visited the city of Vijayanagara during the 15th century ?

(A) Domingo Paes

(B) Abdur Razzaq

(C) Afanasii Nikitin

(D) Fernao Nuniz

(E) Nicolo de Conti

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (B), (C) and (E) only (2) (C), (D) and (E) only

(3) (A), (B) and (D) only (4) (B), (C) and (D) only

SPACE FOR ROUGH WORK

13. मद्रास, मुंबई आणि कलकत्ता ही _____ आंग्लाळलेली नावे होती, जिथे इंग्रजांनी पहिल्यांदा व्यापारी चौक्या उभारल्या.

(1) शहरांची (2) गावांची (3) नगरांची (4) राजधान्यांची

14. खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

(A) गुरू अर्जन यांनी आदिग्रंथसाहिबमध्ये गुरू नानक यांची स्तोत्रे संकलित केली आहेत.

(B) गुरू तेग बहादूर यांनी खालसा पंथाचा पाया रचला.

(C) गुरू नानक यांनी गुरूग्रंथसाहिबची रचना केली.

(D) मीराबाई या मराठा राजकुमारी होत्या.

(E) मीराबाई या रजपूत राजकुमारी होत्या.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A) आणि (D) (2) फक्त (C) आणि (D)

(3) फक्त (B) आणि (C) (4) फक्त (A) आणि (E)

15. कोणत्या सुफी शिक्षकाला 'गरीब नवाझ' म्हणूनही ओळखले जाते ?

(1) शेख निजामुद्दीन अवलिया (2) ख्वाजा मोइनुद्दीन

(3) अमीर खुसरो (4) शेख कुतुबुद्दीन बख्तियार काकी

16. भगवान जगन्नाथ हे कोणत्या देवाचे रूप आहे ?

(1) सूर्य (2) विष्णू (3) शिव (4) ब्रह्मा

17. 15 व्या शतकात खालीलपैकी कोणत्या प्रवाशांनी विजयनगर शहराला भेट दिली ?

(A) डोमिंगो पेस

(B) अब्दुर रझ्झाक

(C) अफानासी निकितिन

(D) फर्नाओ नुनिझ

(E) निकोलो द कोंटी

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (B), (C) आणि (E)

(2) फक्त (C), (D) आणि (E)

(3) फक्त (A), (B) आणि (D)

(4) फक्त (B), (C) आणि (D)

SPACE FOR ROUGH WORK

18. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Terracotta models of plough	(I) Kalibangan
(B) Ploughed field	(II) Shortughai
(C) Traces of canals	(III) Dholavira
(D) Water reservoirs	(IV) Cholistan

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (III)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

19. Who, amongst the following, founded the Vijayanagara Empire ?

(1) Krishnadeva Raya

(2) Harihara and Bukka

(3) Raja Raya

(4) Rajendra II

20. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Shell	(I) Shortughai
(B) Lapis-Lazuli	(II) Nageshwar
(C) Carnelian	(III) South Rajasthan
(D) Steatite	(IV) Lothal

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(2) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

18. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) नांगराचे टेराकोटा मॉडेल	(I) कालीबंगन
(B) नांगरलेले क्षेत्र	(II) शोर्तुगाई
(C) कालव्यांच्या खुणा	(III) धोलावीरा
(D) पाण्याचे साठे	(IV) चोलिस्तान

खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (III)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

19. खालीलपैकी कोणी विजयनगर साम्राज्याची स्थापना केली ?

(1) कृष्णदेवराय

(2) हरिहर आणि बुक्का

(3) राजाराय

(4) राजेंद्र दुसरा

20. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) शेल	(I) शोर्तुगाई
(B) लॅपिस-लाझुली	(II) नागेश्वर
(C) कार्नेलियन	(III) दक्षिण राजस्थान
(D) स्टीटाईट	(IV) लोथल

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा

(1) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

(2) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

21. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Mahals	(I) Territorial unit
(B) Pahariyas and Santhals	(II) Permanent Settlement
(C) 1793	(III) Rajmahal hills
(D) Taluq	(IV) Estates

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (II)
(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

22. Which of the following statements are correct ?

(A) Moneylenders were called 'dikus'.

(B) Zamindars hired the Santhals to reclaim land.

(C) Santhals were merchants.

(D) Land of the Santhals was demarcated as 'Damin-i-koh'.

(E) Santhals charged heavy land revenue from dikus moneylenders.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (C) only
(2) (C) and (E) only
(3) (A), (B) and (D) only
(4) (C) and (D) only

23. Which of the following statements are true about the zamindars ?

(A) Milkiyat lands were cultivated for the general use of the people.

(B) Zamindars could sell, bequeath or mortgage the milkiyat lands.

(C) Zamindars collected revenue on behalf of themselves.

(D) Most Zamindars had fortresses as well as armed contingent.

(E) Control over military resources was another source of power for the Zamindars.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (D) and (E) only
(2) (C), (D) and (E) only
(3) (A), (B) and (C) only
(4) (B), (D) and (E) only

SPACE FOR ROUGH WORK

21. योग्य जोस्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) महल	(I) प्रादेशिक एकक
(B) पहाडिया आणि संथाल	(II) कायमस्वरूपी तोडगा
(C) 1793	(III) राजमहल टेकड्या
(D) तालुक	(IV) मालमत्ता

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (II)
(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

22. खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(A) सावकारांना डिकुस म्हटले जात असे.

(B) जमीनदारांनी जमीन परत मिळवण्यासाठी संथालांची नेमणूक केली.

(C) संथाल हे व्यापारी होते.

(D) संथालांच्या जमिनीचे दामिन-ए-कोह म्हणून सीमांकन करण्यात आले होते.

(E) संथालांनी डिकुसकडून (सावकारांकडून) मोठ्या प्रमाणात जमीन महसूल आकारला.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A), (B) आणि (C)
(2) फक्त (C) आणि (E)
(3) फक्त (A), (B) आणि (D)
(4) फक्त (C) आणि (D)

23. जमीनदारांच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

(A) लोकांच्या सामान्य वापरासाठी मिल्कियत जमिनींची लागवड केली जात असे.

(B) जमीनदार मिल्कियत जमिनी विकू शकत होते, वारसा म्हणून देऊ शकत होते किंवा गहाण ठेवू शकत होते.

(C) जमीनदारांनी स्वतःच्याच वतीने महसूल गोळा केला.

(D) बहुतांश जमीनदारांकडे किल्ले तसेच सशस्त्र सैन्य होते.

(E) लष्करी साधनसंपत्तीवरील नियंत्रण हा जमीनदारांसाठी सत्तेचा आणखी एक स्रोत होता.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A), (D) आणि (E)
(2) फक्त (C), (D) आणि (E)
(3) फक्त (A), (B) आणि (C)
(4) फक्त (B), (D) आणि (E)

SPACE FOR ROUGH WORK

24. Kauravas and Pandavas belonged to which ruling family ?

(1) Kuru (2) Panchal (3) Magadha (4) Vatsa

25. Which report reproduced zamindars' and ryots' petitions as appendices for consideration of the British Parliament ?

(1) The First Report (2) The Seventh Report

(3) The Sixth Report (4) The Fifth Report

26. The rebel leaders issued Proclamations and few _____ to propagate their ideas during the 1857 revolt. Fill in the blank with the correct answer from the options given below :

(1) Cartridges (2) Ishtahars

(3) Sepoys (4) Taluqdars

27. In 1857 "the life has gone out of the body" was said in reference to which state ?

(1) Jhansi (2) Awadh

(3) Kanpur (4) Delhi

28. Which of the following statements are correct ?

(A) Bell of arms was a store room in which weapons were kept.

(B) The army of Awadh supported the British.

(C) Firangi is a term of Persian origin applied to the British by the rebels.

(D) The 7th Awadh Irregular Cavalry accepted the new cartridges in early May.

(E) Local leaders emerged, urging peasants, zamindars and tribals to revolt.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (C) only

(2) (B) and (D) only

(3) (A), (C) and (E) only

(4) (D) and (E) only

SPACE FOR ROUGH WORK

24. कौरव आणि पांडव हे कोणत्या राजघराण्यातील होते ?

(1) कुरु (2) पांचाल

(3) मगध (4) वत्स

25. कोणत्या अहवालात जमीनदार आणि रयत यांच्या याचिका ब्रिटिश संसदेच्या विचारार्थ परिशिष्ट म्हणून प्रतिरूप करण्यात आल्या ?

(1) पहिला अहवाल (2) सातवा अहवाल

(3) सहावा अहवाल (4) पाचवा अहवाल

26. बंडखोर नेत्यांनी 1857 च्या बंडाच्या वेळी त्यांच्या कल्पनांचा प्रचार करण्यासाठी काही _____ आणि घोषणा जारी केल्या.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर देऊन रिक्त जागा भरा.

(1) काडतुसे (2) इश्तहार

(3) शिपाई (4) तालुकादार

27. 1857 मध्ये कोणत्या राज्याच्या संदर्भात 'शरीरातून जीव गेला' असे म्हटले गेले होते ?

(1) झाशी (2) अवध

(3) कानपूर (4) दिल्ली

28. खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(A) बेल ऑफ आर्म्स हे एक भांडार होते ज्यामध्ये शस्त्रे ठेवली जात असत.

(B) अवधच्या सैन्याने इंग्रजांना पाठिंबा दिला.

(C) फिरंगी ही मूळ पर्शियन असलेली संज्ञा बंडखोरांनी ब्रिटिशांना लागू केली.

(D) 7 व्या अवध अनियमित घोडदळाने मे महिन्याच्या सुरुवातीला नवीन काडतुसे स्वीकारली.

(E) स्थानिक नेते पुढे आले आणि त्यांनी शेतकरी, जमीनदार आणि आदिवासींना बंड करण्याचे आवाहन केले.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A), (B) आणि (C)

(2) फक्त (B) आणि (D)

(3) फक्त (A), (C) आणि (E)

(4) फक्त (D) आणि (E)

SPACE FOR ROUGH WORK

29. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	List-II
(A) Nana Sahib	(I) Awadh
(B) Rani Lakshmi Bai	(II) Arrah
(C) Kunwar Singh	(III) Kanpur
(D) Birjis Qadr	(IV) Jhansi

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (IV)

30. Who was the leader of the Santhal Revolt of 1855-56 ?

(1) Birsa Munda (2) Gonoo (3) Sidhu Manjhi (4) Shah Mal

31. Who fought in the famous Battle of Chinhat in which the British forces under Henry Lawrence were defeated ?

(1) Shah Mal (2) Maulvi Ahmadullah Shah

(3) Birjis Qadr (4) Kunwar Singh

32. Who was the Commissioner of Lucknow when the rebels besieged it during the Revolt of 1857 ?

(1) Colin Campbell (2) Henry Lawrence

(3) James Outram (4) Henry Havelock

33. The Sunset Law was associated with

(1) Zamindari System/Permanent Settlement (2) British Navy

(3) Imperial Court (4) Freedom Movement

34. During his 'Salt March' Gandhiji began walking towards the ocean from his ashram, located at _____.

Fill in the blank with the correct answer from the options given below :

(1) Ahmedabad (2) Sabarmati (3) Wardha (4) Kochrab

SPACE FOR ROUGH WORK

29. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	यादी-II
(A) नानासाहेब	(I) अवध
(B) राणी लक्ष्मीबाई	(II) आरा
(C) कुंवर सिंग	(III) कानपूर
(D) बिरजीस कद्र	(IV) झाशी

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(3) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (I)

(4) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (IV)

30. 1855-56 च्या संथाल विद्रोहाचे नेतृत्व कोणी केले ?

(1) बिरसा मुंडा (2) गोनू

(3) सिधू मांजी (4) शाहमल

31. हेन्री लॉरेन्सच्या नेतृत्वाखालील ब्रिटीश सैन्याचा पराभव झालेल्या चिनहाटच्या प्रसिद्ध लढाईत कोण लढले ?

(1) शाहमल (2) मौलवी अहमदुल्ला शाह

(3) बिरजीस कद्र (4) कुंवर सिंग

32. 1857 च्या विद्रोहाच्या वेळी बंडखोरांनी लखनौला वेढा घातला तेव्हा लखनौचा आयुक्त कोण होता ?

(1) कॉलिन कॅम्पबेल (2) हेन्री लॉरेन्स

(3) जेम्स आऊट्रम (4) हेन्री हॅवलॉक

33. सनसेट लॉयाच्याशी संबंधित होता (सनसेट कायदा)

(1) जमीनदार प्रणाली/कायमस्वरूपी तोडगा (2) ब्रिटिश नौदल

(3) शाही न्यायालय (4) स्वातंत्र्य चळवळ

34. मिठाच्या सत्याग्रहादरम्यान गांधीजींनी _____ येथे असलेल्या त्यांच्या आश्रमातून महासागराच्या दिशेने चालायला सुरुवात केली.

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर देऊन रिक्त जागा भरा.

(1) अहमदाबाद (2) साबरमती

(3) वर्धा (4) कोची

SPACE FOR ROUGH WORK

35. Mahatma Gandhi's Salt March was notable as the first nationlist activity focused on _____.

(1) Women
(2) Lord Irwin
(3) Subhas Chandra Bose
(4) 15 March, 1930

36. "Purna Swaraj" as the goal of nationalism in India was aimed to achieve _____ .

(1) Partial freedom
(2) Complete independence
(3) Indian identity
(4) Partition

37. Which of the following statements of Gandhiji made at the opening of Banaras Hindu University are true ?

(A) Gandhiji charged the Indian elite with a lack of concern for the labouring poor.

(B) Gandhiji was not worried about the contrast between the "richly bedecked noblemen" and millions of poor Indians.

(C) Gandhiji said, "Our salvation can only come through lawyers, doctors and rich landlords."

(D) Gandhiji emphasised that farmers are going to secure the salvation of India.

(E) Gandhiji told the privileged invitees, "Strip yourself of this jewellery and hold it in trust for your countrymen."

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (C) only
(2) (C), (D) and (E) only
(3) (B), (C), and (D) only
(4) (A), (D) and (E) only

38. Match **List-I** with **List-II** :

List-I	**List-II**
(A) Khilafat Movement	(I) Mahatma Gandhi's biographer
(B) Jallianwala Bagh Massacre	(II) Turkish ruler
(C) Kemal Ataturk	(III) 1919
(D) Louis Fisher	(IV) 1919-1920

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (III)

(3) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (II)

(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

35. महात्मा गांधींचा मीठ मोर्चा हा _____ चा समावेश असलेला पहिला राष्ट्रवादी उपक्रम म्हणून उल्लेखनीय होता.

(1) महिला
(2) लॉर्ड आयर्विन
(3) सुभाषचंद्र बोस
(4) 15 मार्च 1930

36. भारतातील राष्ट्रवादाचे ध्येय म्हणून 'पूर्ण स्वराज' चा उद्देश _____ साध्य करणे हा होता.

(1) आंशिक स्वातंत्र्य
(2) पूर्ण स्वातंत्र्य
(3) भारतीय ओळख
(4) फाळणी

37. बनारस हिंदू विद्यापीठाच्या उद्घाटनप्रसंगी गांधीजींनी केलेली खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

(A) गांधीजींनी भारतीय उच्चभ्रूंवर कामगार, गरिबांची काळजी नसल्याचा आरोप केला.
(B) श्रीमंत कुलीन लोक आणि लाखो गरीब भारतीय यांच्यातील फरकाची गांधीजींना चिंता नव्हती.
(C) गांधीजींनी म्हटले होते, "आपले तारण केवळ वकील, डॉक्टर आणि श्रीमंत जमीनदारांच्या माध्यमातूनच होऊ शकते."
(D) शेतकरी भारताचे रक्षण करणार आहेत यावर गांधीजींनी भर दिला.
(E) गांधीजींनी विशेषाधिकारप्राप्त निमंत्रितांना सांगितले, "हे दागिने अंगावरून काढून टाका आणि आपल्या देशबांधवांच्या विकासासाठी विश्वस्त म्हणून ठेवा."

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) फक्त (A), (B) आणि (C)
(2) फक्त (C), (D) आणि (E)
(3) फक्त (B), (C) आणि (D)
(4) फक्त (A), (D) आणि (E)

38. योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I	**यादी-II**
(A) खिलाफत चळवळ	(I) महात्मा गांधींचे चरित्रकार
(B) जालियनवाला बाग हत्याकांड	(II) तुर्की शासक
(C) केमाल अतातुर्क	(III) 1919
(D) लुई फिशर	(IV) 1919-1920

खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (III)
(3) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (II)
(4) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

39. Who was the Judge who presided over Gandhiji's trial after the withdrawal of the Non-Cooperation Movement ?

(1) Justice C.N. Broomfield (2) Justice William Hodges

(3) Justice Joseph Noel (4) Justice Thomas Barker

40. When were separate electorates first created by the British Colonial Government ?

(1) 1919 (2) 1923 (3) 1909 (4) 1907

Read the passage and answer the five questions that follow.

Mughal chronicles, especially the *Akbar Nama,* written by Abu'l Fazl, have bequeathed a vision of empire in which agency rests almost solely with the emperor, while the rest of the kingdom has been portrayed as following his orders. Yet if we look more closely at the rich information, these histories provide information about the apparatus of the Mughal State from which we may be able to understand the ways in which the imperial organization was dependent on several different institutions to be able to function effectively. One important pillar of the Mughal State was the nobility.

41. Mughal chronicles viewed the emperors as supreme sovereign because

(1) Nobility wanted him to be one.

(2) Vision of empire viewed the emperor as the sole ruler.

(3) Chronicles were a rich source of history.

(4) Imperial administration was weak.

42. Which section of the Mughal Court was viewed as very significant ?

(1) Imperial vision (2) The Empire

(3) Nobility (4) Mughal Chronicles

43. Which chronicle says that the entire kingdom has to follow the king's orders ?

(1) *Urdu Akhbar* (2) *Badshah Nama*

(3) *Akbar Nama* (4) *Kitabkhana*

44. The Mughal imperial administrative apparatus was effectively dependent on _____ .

(1) Travellers (2) Nobles (3) Masses (4) Mir Bakshi

45. Who is the author of *Akbar Nama* ?

(1) Chandrabhan Barahman (2) Muhammad Kazim

(3) Lahori (4) Abu'l Fazl

SPACE FOR ROUGH WORK

39. असहकार चळवळ मागे घेतल्यानंतर गांधीजींवरील खटल्याचे न्यायाधीश कोण होते ?

(1) न्यायमूर्ती सी. एन. ब्रूमफिल्ड (2) न्यायमूर्ती विल्यम हॉजेस

(3) न्यायमूर्ती जोसेफ नोएल (4) न्यायमूर्ती थॉमस बार्कर

40. ब्रिटीश वसाहतवादी सरकारने पहिल्यांदा स्वतंत्र मतदार संघांची निर्मिती केव्हा केली होती?

(1) 1919 (2) 1923 (3) 1909 (4) 1907

पुढील परिच्छेद वाचा आणि प्रश्नांची उत्तरे द्या :

मुघल इतिहास, विशेषतः अबुल फझलने लिहिलेल्या अकबर नामा या ग्रंथात साम्राज्याचा एक दृष्टीकोन वारसा म्हणून देण्यात आला आहे, ज्यामध्ये कारभार जवळजवळ पूर्णपणे सम्राटाकडे असते, तर उर्वरित राज्य त्याच्या आदेशांचे पालन करत असल्याचे चित्रित केले गेले आहे..तरीही जर आपण संपूर्ण माहितीकडे अधिक बारकाईने पाहिले तर हा इतिहास मुघल राज्याच्या यंत्रणेबद्दल माहिती प्रदान करतो ज्यातून प्रभावीपणे कार्य करण्यासाठी शाही संघटना वेगवेगळ्या संस्थांवर कशा प्रकारे अवलंबून होती हे आपल्याला समजू शकते. मुघल राज्याचा एक महत्त्वाचा स्तंभ म्हणजे खानदानी वर्ग.

41. मुघल बखरींनी सम्राटांना सर्वोच्च सार्वभौम म्हणून पाहिले कारण -

(1) कुलीनांना तो तसा असावा असे वाटत होते.

(2) साम्राज्याच्या दृष्टीकोनातून सम्राट हा एकमेव शासक मानला जात असे.

(3) बखरी हा इतिहासाचा समृद्ध स्रोत होता.

(4) शाही प्रशासन कमकुवत होते.

42. मुघल दरबारातील कोणत्या विभागाकडे अतिशय महत्त्वपूर्ण म्हणून पाहिले गेले ?

(1) शाही दृष्टीकोन (2) साम्राज्य

(3) कुलीनता (4) मुघल बखरी

43. कोणत्या बखरीत असे म्हटले आहे की संपूर्ण राज्याला राजाच्या आदेशांचे पालन करावे लागते ?

(1) उर्दू अखबार (2) बादशाहनामा

(3) अकबरनामा (4) किताबखाना

44. मुघल शाही प्रशासकीय यंत्रणा प्रभावीपणे यावर अवलंबून होती -

(1) प्रवासी (2) कुलीन लोक

(3) जनसामान्य (4) मीर बक्षी

45. 'अकबरनामा' चा लेखक कोण आहे ?

(1) चंद्रभान बर्मन (2) मोहम्मद काझिम

(3) लाहोरी (4) अबुल फजल

SPACE FOR ROUGH WORK

Read the passage and anwer the five questions that follow :

The Constituent Assembly deliberated upon the Indian Constitution, which came into effect on 26 January, 1950. It has the dubious distinction of being the longest in the world. But its length and complexity are perhaps understandable when one considers the country's size and diversity. At Independence, India was not merely large and diverse, but also deeply divided. A Constitution designed to keep the country together, and to take it forward, had necessarily to be an elaborate, carefully-worked-out, and painstakingly drafted document. For one thing, it sought to heal wounds of the past and the present, to make Indians of different classes, castes and communities come together in a shared political experiment. For another, it sought to nurture democratic institutions.

46. When did the Constitution of India come into force ?

(1) 26th January, 1950
(2) 15th August, 1947
(3) 31st January, 1929
(4) 6th November, 1949

47. Why is the Constitution of India described as the longest document in the world ?

(1) It is a painstakingly drafted document.
(2) It is carefully worked out.
(3) It imbibes culture of hierarchy.
(4) The country size and diversity impacted the Constitution length.

48. How can we say that the Constitution of India seeks to unify India ?

(1) It deals with the country's problems.
(2) The area of the subcontinent was under its control.
(3) It was designed to keep the country’s divided classes, communities and castes together.
(4) It was to nurture democratic institutions.

49. In which body was the Constitution of India deliberated upon ?

(1) Parliament of India
(2) Through Newspaper coverage
(3) Constituent Assembly
(4) Princely States

50. The nature of the Constitution imbibed the right to _____ .

(1) Cultural Rights
(2) Educational Rights
(3) Equality
(4) Religion

SPACE FOR ROUGH WORK

पुढील परिच्छेद वाचा आणि प्रश्नांची उत्तरे द्या:

संविधान सभेने भारतीय राज्यघटनेवर सखोल चर्चा केली, जी 26 जानेवारी 1950 रोजी अंमलात आली. हि चर्चा जगातील सर्वाधिक काळ चाललेली चर्चा आहे असे संशय घेतला जातो. पण जेव्हा देशाचा आकार आणि विविधता विचारात घेतली जाते तेव्हा त्याची लांबी आणि गुंतागुंत कदाचित समजण्यासारखी आहे. स्वातंत्र्याच्या वेळी भारत केवळ मोठा आणि वैविध्यपूर्ण नव्हता, तर खोलवर विभागलेला देखील होता. देशाला एकत्र ठेवण्यासाठी आणि पुढे नेण्यासाठी तयार केलेले संविधान हे एक विस्तृत, काळजीपूर्वक आणि परिश्रमपूर्वक तयार केलेले दस्तऐवज असणे आवश्यक होते. एकीकडे , त्याने भूतकाळातील आणि वर्तमानातील जखमा भरून काढण्याचा प्रयत्न केला, विविध वर्ग, जाती आणि समुदायातील भारतीयांना सामायिक राजकीय प्रयोगात एकत्र आणण्याचा प्रयत्न केला तर दुसरीकडे त्यात लोकशाही संस्थांचे संगोपन करण्याचा प्रयत्न केला गेला.

46. भारतीय राज्यघटना केव्हा अंमलात आली ?

(1) 26 जानेवारी 1950 (2) 15 ऑगस्ट 1947

(3) 31 जानेवारी 1929 (4) 6 नोव्हेंबर 1949

47. भारतीय राज्यघटनेचे वर्णन जगातील सर्वात प्रदीर्घ दस्तऐवज असे का केले जाते ?

(1) हा कष्टाने तयार केलेला दस्तऐवज आहे

(2) हे काळजीपूर्वक तयार केले गेले आहे.

(3) हा सांस्कृतिक उतरंड ठरवतो.

(4) देशाच्या आकार आणि विविधतेमुळे राज्यघटनेच्या लांबीवर परिणाम झाला आहे.

48. भारतीय राज्यघटना भारताला एकत्र आणण्याचा प्रयत्न करते असे आपण कसे म्हणू शकतो ?

(1) ते देशाच्या समस्यांशी निगडित आहे.

(2) उपखंडाचे क्षेत्र त्याच्या नियंत्रणाखाली होते.

(3) देशाला विविध वर्ग, जाती आणि समुदायातील भारतीयांना एकत्र ठेवण्यासाठी त्याची रचना करण्यात आली होती

(4) ते लोकशाही संस्थांचे संगोपन करण्यासाठी होते.

49. कोणत्या संस्थेमध्ये भारतीय राज्यघटनेवर _____ मधे विचारविनिमय करण्यात आला

(1) भारतीय संसद (2) वर्तमानपत्राच्या कव्हरेजद्वारे

(3) संविधान सभा (4) संस्थानिक राज्ये

50. राज्यघटनेच्या स्वरूपाने _____ अधिकार देऊ केला

(1) सांस्कृतिक (2) शैक्षणिक

(3) समता (4) धर्म

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

Read carefully the following instructions :

8. No candidate will be allowed to leave the OMR Answer Sheet blank. If any OMR Answer Sheet is found blank, it shall be crossed by the Invigilator with his/her signature, mentioning “Cancelled” on it.

9. Do not tear or fold any page of the Test Booklet and OMR Answer Sheet.

10. Candidates are advised to ensure that they fill the correct particulars on the OMR Answer Sheet, i.e., Application No., Roll No., Test Booklet No., Name, Mother’s Name, Father’s Name and Signature.

11. In case of any discrepancy in any question between English and Hindi/Regional language version, the English version will be considered as the final version for evaluation.

12. Rough work is to be done in the space provided for this purpose in the Test Booklet only.

13. The answers will be evaluated through electronic scanning process. Incomplete or incorrect entries may render the OMR Answer Sheet invalid.

14. Candidates are advised not to fold or make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Use of Eraser, Nail, Blade, White Fluid/Whitener, etc., to smudge, scratch or damage in any manner the OMR Answer Sheet during examination is strictly prohibited. Candidature and OMR Answer Sheet of candidates using Eraser, Nail, Blade or White Fluid/Whitener to smudge, scratch or damage in any manner shall be cancelled.

15. There will be one copy of OMR Answer Sheet i.e., the Original Copy. After the examination is over, the candidate shall hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator. The candidate can take away the Test Booklet after the examination is over. If the candidate does not hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator and goes away with the OMR Answer Sheet, his/her candidature shall be cancelled and criminal proceedings shall also be initiated against him/her.

16. Candidates are advised strictly not to carry handkerchief, any mobile phone, any type of watch, belt or wear ornaments like ring, chain, ear-ring, etc., electronic or communication device, pen, pencil, eraser, sharpener and correction fluid to the Examination Centre. If any candidate is found possessing any such item, he/she will not be allowed to enter the examination centre. Possession of a mobile phone or any other aiding material as mentioned above by the candidate in the examination room will be treated as a serious violation and it may lead to cancellation of the candidature and debarring him/her from future examinations.

17. If a candidate violates any instructions or shows any indiscipline or misbehaviour, appropriate action will be taken including cancellation of candidature and debarring from future examinations.

18. Use of electronic/manual calculator is **not** allowed.

खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा:

8. कोणत्याही उमेदवाराला OMR उत्तरपत्रिका रिक्त ठेवण्याची परवानगी दिली जाणार नाही . कोणतीही OMR उत्तरपत्रिका कोरी आढळल्यास, ती तपासकाने त्याच्या/तिच्या स्वाक्षरीने ओलांडली जाईल, त्यावर "रद्द" असा उल्लेख केला जाईल.

9. चाचणी पुस्तिका आणि OMR उत्तरपत्रिकेचे कोणतेही पान फाडू नका किंवा दुमडू नका.

10. उमेदवारांनी OMR उत्तरपत्रिकेवर योग्य तपशील भरल्याची खात्री करावी, म्हणजे अर्ज क्रमांक, रोल क्रमांक, चाचणी पुस्तिका क्रमांक, नाव, आईचे नाव, वडिलांचे नाव आणि स्वाक्षरी.

11. इंग्रजी आणि हिंदी/प्रादेशिक भाषेतील आवृत्तीमधील कोणत्याही प्रश्नामध्ये विसंगती आढळल्यास, इंग्रजी आवृत्ती मूल्यमापनासाठी अंतिम आवृत्ती मानली जाईल.

12. केवळ चाचणी पुस्तिकेत या उद्देशासाठी प्रदान केलेल्या जागेत खडबडीत काम करणे आवश्यक आहे.

13. इलेक्ट्रॉनिक स्कॅनिंग प्रक्रियेद्वारे उत्तरांचे मूल्यमापन केले जाईल. अपूर्ण किंवा चुकीच्या नोंदीमुळे OMR उत्तरपत्रिका अवैध ठरू शकते .

14. उमेदवारांना OMR उत्तरपत्रिकेवर दुमडणे किंवा कोणतेही चुकीचे गुण न बनवण्याचा सल्ला दिला जातो . खोडरबर, खिळे, ब्लेड, पांढरा द्रव/व्हाइटनर इत्यादींचा वापर, कोणत्याही प्रकारे ओएमआर उत्तरपत्रिका परीक्षेच्या वेळी डागणे, स्क्रॅच करणे किंवा खराब करणे यासाठी सक्त मनाई आहे. इरेजर, नेल, ब्लेड किंवा व्हाईट फ्लुइड/व्हाइटनरचा वापर करून कोणत्याही प्रकारे डाग, ओरखडे किंवा नुकसान झाल्यास उमेदवारांची उमेदवारी आणि OMR उत्तरपत्रिका रद्द केली जाईल.

15. OMR उत्तरपत्रिकेची एक प्रत असेल , म्हणजे मूळ प्रत. परीक्षा संपल्यानंतर, उमेदवाराने OMR उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे सोपवावी. परीक्षा संपल्यानंतर उमेदवार चाचणी पुस्तिका काढून घेऊ शकतो. उमेदवाराने OMR उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे न दिल्यास आणि OMR उत्तरपत्रिका घेऊन निघून गेल्यास, त्याची/तिची उमेदवारी रद्द केली जाईल आणि त्याच्याविरुद्ध फौजदारी कारवाई देखील सुरू केली जाईल.

16. उमेदवारांनी रुमाल, कोणताही मोबाईल फोन, कोणत्याही प्रकारची घड्याळ, बेल्ट किंवा अंगठी, चेन, कानातली अंगठी इत्यादी दागिने, इलेक्ट्रॉनिक किंवा संपर्क साधने, पेन, पेन्सिल, खोडरबर, शार्पनर आणि दुरुस्ती सोबत नेऊ नयेत अशी सक्त सूचना देण्यात आली आहे. परीक्षा केंद्रात द्रव. कोणत्याही उमेदवाराकडे अशी कोणतीही वस्तू आढळून आल्यास, त्याला परीक्षा केंद्रात प्रवेश दिला जाणार नाही. परीक्षा कक्षात उमेदवाराने वर नमूद केल्याप्रमाणे मोबाईल फोन किंवा इतर कोणतेही सहाय्यक साहित्य बाळगणे हे गंभीर उल्लंघन मानले जाईल आणि यामुळे उमेदवारी रद्द केली जाऊ शकते आणि भविष्यातील परीक्षांपासून त्याला/तिला काढून टाकले जाऊ शकते.

17. जर उमेदवाराने कोणत्याही सूचनांचे उल्लंघन केले किंवा कोणतीही अनुशासनहीनता किंवा गैरवर्तणूक दाखवली, तर उमेदवारी रद्द करणे आणि भविष्यातील परीक्षांपासून परावृत्त करणे यासह योग्य कारवाई केली जाईल.

18. इलेक्ट्रॉनिक/मॅन्युअल कॅल्क्युलेटर वापरण्यास परवानगी **नाही** .